Rabbi Mandel Partnership Dedicated לזכות רפואה וישועה מרדכי בן שרה רינה לזכות ר' מאיר בן לאה

ויחי

MENUCHAS HANEFESH

NOTHING IS IMPOSSIBLE

THE KEY TO ANSWERED TEFILLOS

THE POWER OF POSITIVE THINKING

RECOGNIZING YOUR POTENTIAL

by Rabbi Yehuda Mandel

To receive Bitachon Weekly by email send a request to: weeklybitachon@gmail.com

And now in Spanish bitajonsemanal@gmail.com

For Dedications call (732) 363 – 1180

The Weekly Vaad can be heard

on Kol Halashon

(718) 906 - 6400 Option 1, 4, 93

www.kolhalashon.com

And now available on:

Bitachon Hotline
"A Life of Bitachon"
(732) 719 – 3898

Rabbi Mandel can also be heard on Kav Hashgacha Pratis 518-613-0140 Yiddish #122 Hebrew #222 English #322

The new edition of Bitachon Weekly is researched and edited by Rabbi Yaakov Shur

BITACHON WEEKLY

פרשת ויחי תשפ"ו

IN THIS ISSUE

- OUR GREATEST PEOPLE HAD DIFFICULT NATURES THEY HAD TO OVERCOME, AND THIS IS EXACTLY THEIR GREATNESS
- IT'S THE NEGATIVE PERSON WHO PUSHES HIMSELF TO BE POSITIVE WHO GFTS MII AGF
- THE #1 BAAL BITACHON IS THE PERSON WHO KEEPS AIMING AT BITACHON DESPITE SUCH A DIFFICULT NATURE
- WHEN YOU FALL INTO A NASTY MIDDA RA'AH THIS PROVES YOUR GREATNESS
- THE TYPE THAT ADMITS HE'S WRONG AND IS ALWAYS TRYING TO IMPROVE, HE IS THE REAL MELECH
- THE AVOS AND SHEVOTIM WERE
 HEAVILY INVOLVED IN KIBUD AV V'EM
- MOST OF US NEED MUCH MORE RESPECT FOR OUR PARENTS
- IF YOU HAVE SECHEL YOU CAN GET ALONG WITH A CONTROL FREAK
- DECIDE THAT "FROM NOW ON I'M NOT A SENSITIVE PERSON"
- WHEN YOU LEARN MUSSAR AND REPEAT THE TRUTH, YOU DEVELOP THE RIGHT HASHKAFOS WHICH GIVE ONLY SIMCHA
- STORIES OF NOVARDOK

פרשת ויחי

מְעֵט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי מז ט Our Greatest People Had Difficult Natures They Had to Overcome AND THIS IS EXACTLY THEIR GREATNESS

Rashi says1 that while Yaakov was alive, the

Mitzri'im didn't enslave Klal Yisroel. And Rashi says² in Parshas Va'yigash that as soon as Yaakov went down to Mitzrayim, the: רְעָב famine was over, and after Yaakov's

Bracha, the Nile River started coming to

Even the animals and "stones" seek to do the will of a Baal Bitachon.

- Shaar HaBitachon⁵

ibilaction

Paroh. Way back in Parshas Vayeitzei, Chazal say³ that the Malachim were excited over Yaakov, and they recognized his face, which was on the Kisei HaKavod. He and his super strong sons had wiped out 1000s of Canaanim during their many wars with them.

(Ramban⁴). And when he took the stone off the Be'er, it came off as easily as a bottlecap. (Rashi⁶). How is it that we find that he had so many fears and concerns over the Shevotim

going together to *Mitzrayim*? (*Rashi*⁷).

רש"י עה"פ וַיְחִי יַעֲקֹב (מז כח) למה פרשה זו סתומה, לפי **שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם**. ד"א שבקש לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו (ב"ר).

2 רש"י עה"פ וְתֶּן זֶרַע (מז יט) לזרוע האדמה ואע"פ שאמר יוסף ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר **מכיון שבא יעקב (מז יט) לזרוע האדמה ואע"פ שאמר יוסף ועוד חמש** שנים אשר אין חריש וקציר **מכיון שבא יעקב** למצרים באה ברכה לרגליו והתחילו לזרוע וכלה הרעב וכן שנינו בתוספתא דסוטה.

וברש"י עה"פ וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת פַּרְעֹה (מז י) כדרך כל הנפטרים מלפני שרים מברכים אותם ונוטלים רשות **ומה ברכה ברכו** שיעלה נילוס לרגליו לפי שאין מצרים שותה מי גשמים אלא נילוס עולה ומשקה ומברכתו של יעקב ואילך היה פרעה בא אל נילוס והוא עולה לקראתו ומשקה את הארץ (תנחומא).

³ בראשית רבה (סח יב) וְהָנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ (כח יב) ר' חייא ורבי ינאי, חד אמר עולים ויורדין בסולם, וחד אמר עולים ויורדים ביעקב. מאן דאמר עולים ויורדים בסולם ניחא, ומאן דאמר עולים ויורדים ביעקב. מאן דאמר עולים וורדים בסולם ניחא, ומאן דאמר עולים ויורדים ביעקב. מאן דאמר עולים ווירדים בו, קפזים, לשון שמחה וריקוד. מתנות כהונה) שונטים בו (סנטים גרסינן, לשון צחוק וקינטור), שנאמר (ישעיה מט ג) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּּךְ אֶתְפָּאֶר, את הוא שאיקונין שלך חקוקה למעלה! עולים למעלה ורואים איקונין שלו, ויורדים למטה ומוצאים אותו ישן (ולפיכך היו סוטנים בו ולועגים עליו, ונראה לפי שהשינה רמז לחולשת הכח). משל למלך שהיה יושב ודן, עולים לבסילקי (פלטין גדולה ששם יושב המלך ודן) ומוצאים אותו דן, ויוצאין בפרווד (חצר החיצונה) ומוצאים אותו ישן. ובחולין צא ב, וְהַנָּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיִרְדִים בּוֹ (כח יב) תנא, עולין ומסתכלין בדיוקנו של מטה בעו לסכוניה (מחמת קנאה) מיד, (כח יג) וְהַנָּה ה' נַצָּב עָלִיו מות בדמות יעקב. רש"י) ויורדין ומסתכלין בדיוקנו של מטה. בעו לסכוניה (מחמת קנאה) מיד, (כח יג) וְהַנָּה ה' נַצָּב עָלִיו (לשמרו), אמר רבי שמעון בן לקיש, אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו, כאדם שמניף על בנו (במניפה, להצילו מן הזבובים, וכן הוא בהדיא בב"ר משל לבן מלכים שהיה ישן ע"ג עריסה והיו וכתב המהרש"א: ויותר נראה לפרש להצילו מן הזבובים, וכן הוא בהדיא בב"ר משל לבן מלכים שהיה ישן ע"ג עריסה והיו זבובים שוכנים עליו כו', ע"ש).

⁴ רמב"ן עה"פ וַיַּעֲנוּ בְּנֵי יַעֲקֹב אֶת שְׁכֶם וְאֶת חֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה (לד יג) ואם נאמין בספר "מלחמות בני יעקב" (הוא ספר הישר) בא להם פחד אביהם כי נאספו שכני שכם ועשו עמהם שלש מלחמות גדולות, ולולי אביהם שחגר גם הוא כלי מלחמתו ונלחם בם היו בסכנה, כאשר יספר בספר ההוא. ורבותינו (ב"ר פ י) הזכירו מזה בפסוק אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי (להלן מח כב), אמרו נתכנסו כל סביבותיהם להזדווג להם, חגר יעקב כלי מלחמה כנגדן, כמו שכתב רש"י שם. אבל הכתוב יקצר בזה, כי היה נס נסתר, כי אנשים גבורים היו וכאלו זרועם הושיעה למו, כאשר קצר הכתוב בענין אברהם באור כשדים, ולא הזכיר מלחמת עשו עם החורי כלל, אבל הזכיר בכאן כי היה חתת אלקים על הערים אשר סביבותיהם, ולא נאספו כולם לרדוף אחרי בני יעקב, כי היו נופלים עליהם כחול אשר על שפת הים לרוב. וזה טעם "חתת אלקים", כי נפלה עליהם אימתה ופחד מן הגבורה אשר ראו במלחמה, ולכך אמר (להלן לה ו) ויבא יעקב לוזה הוא וכל העם אשר עמו, להודיע שלא נפקד מהם ולא מעבדיהם איש במלחמה.

⁵ חובות הלבבות שער הבטחון (הקדמה, והחמישי) והבוטח באלקים ייראוהו הגדולים ונכבדי בני אדם, **אף החיות והאבנים** 5 **מבקשות רצונו**.

ַרייי עה"פ וַיָּגַל שֵׁת הָאֶבֶן מֶעַל פִּי הַבְּאֵר (כט י) כמי שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית להודיעך שכחו גדול. 6 רש"י עה"פ

רש"י עה"פ וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשָׁבֵּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים (מב ה) מטמינין עצמן שלא יכירום, **לפי שצוה להם אביהם שלא יתראו** ⁷

And he appeared to have so many superstitions when he was afraid to send

Binyamin to Mitzrayim, since all the members of that family were Niftar or disappeared when on the road. (Medrash⁸). And he tells Paroh about his difficult life: מעַט וַרָעִים "My years were few and bitter". The Alter of Novardok uses Yaakov as the epitome of Bitachon,9 like *Chazal* say: אֵין דוֹר שָׁאֵין בּוֹ ב"ר עד ג in every generation we can strive to be a Baal Bitachon like Yaakov, and he expounds on the story of how Yaakov came out ahead with the sheep. and how he laughed at and Tevah all many tricks. And Lavan's Yaakov is also famous for saying: יַשׁ לִי כֹּל וישלח לג יא l have **EVERYTHING!**

הְנָנּוּ לְךְ לַעֲבָדִים ניח To the bitter end, our greatest heroes in Klal Yisroel are full of pain and guilt and remorse for their sins, and we are Davka proud of them, because: בְּמִקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי הְשׁוּבָה בְמִקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי הְשׁוּבָה עוֹמְדִים אֵין צִדִיקִים גְמוּרִים יְכוֹלִין לְעֲמוֹד Baalei Teshuva are even GREATER than pure

is: סְתְרֵי תּוֹרָה the hidden secrets of the *Torah*. Yet, we need to walk away with a *Mussar*Haskel and learn from him
something that we can apply in

Haskel and learn from him something that we can apply in our daily lives. R' Avigdor Miller Zatzal points out how the Torah is full of truth, even though it seems like there are so many negatives and failures in our greatest Tzadikim.

לֹא נִיתְּנָה תּוֹרָה לְמֵלְאֶכִי הַשָּׁרֵת יוֹמּא לֹא The Torah was not given to Malachim, and Moshe told the Malachim that the Torah is not for them, since they have no challenges of Kin'ah, Ta'ava, Kavod, etc. (Gemara¹⁰). So for sure, even our greatest had weaknesses that they had to overcome. And this is exactly their greatness; i.e., that they overcame such difficult natures that they had. People view all

those calm-type of people as the real Baalei Bitachon. The truth is that Davka those

It is impossible for us to dare try to understand this giant, and every inch of him

כולם בפתח אחד, אלא שיכנס כל אחד בפתחו כדי שלא תשלוט בהם עין הרע שכולם נאים וכולם גבורים.

Tzaddikim!

⁸ ילקוט (ריש ויגש, רמז קנא) וּלְקַחְתָּם גַּם אֶת זֶה (מד כט) אמר לו, בתחלה כשהיה בנימין אצלי היתה דעתי מיושבת עלי, ועכשיו דומה לי כאלו ג' לקחתם ביום אחד, ולמה יעקב דומה, לנר שיש לו ג' פיות, כיון שכבתה אחרונה כבו כולן. וְקֶרְהוּ אֶסוֹן, אמר אוי לי שמא נגזרה גזרה על זרעה של רחל, היא מתה בדרך, ואחיו מת בדרך, ועכשיו אם הולך הוא בדרך מיד ימות ואף אני מת באנחה אחריו.

⁹ ספר מדרגת האדם (מאמרי הסבא מנובהרדוק, רבי יוסף יוזל הורביץ זצלל"ה, הוצאה חדשה ירושלים תשסב. מאמר דרכי הבטחון פרק ג עמ' קצ ד"ה וזה) וזה שאמר המדרש (בראשית רבה עד ג) וַיּאֹמֶר אֵלִי מַלְאַךְ הָאֱלֹקִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב (לא יא) לו ולדורות, שאין לך דור שאין בו כיעקב. אף על פי שמדרגת יעקב בבטחון היתה כל כך גבוהה, עד שכל הטבע היתה משועבדת לו, כמו שיאות ליעקב, ולא היה ביכלתו של לבן עם ערמומיותו להפסיד ליעקב כלום, וכל ההשתדלות של לבן עלתה בתהו ולא פעלה כלל, ואף שהיה מצד הטבע סיוע ללבן, אבל מכיון שגם הטבע היה נכנע להתהפך כפי טובת יעקב, לכן יגיעתו לא הועילה לו כלום, אף שמצד הטבע היה סיוע אליו.

⁽ושם עמ' קצב, ד"ה אמנם) ונמצא שבודאי היה הבטחון של יעקב בטחון שלם בתכלית השלמות, מבלי עזר של גלגול הסיבות כלל. וכל זאת הורונו חז"ל במאמרם (בראשית רבה עד ג) וַיּאֹמֶר אֵלֵי מַלְאַךְ הָאֱלֹקִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב (לא יא) לו ולדורות, אין דור שאין בו כיעקב, היינו להאיר לנו הדרך שבאפשרות כל אחד ואחד אם אך יש לו רצון חזק, והוא בוטח על ה' באמת, לעמוד בתמידות במדרגת הבטחון, מבלי לבקש שום עזר מסבות כלל וכלל.

¹⁰ שבת פח ב, ואמר רבי יהושע בן לוי, בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה, שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה, שגְּדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ (תהלים ח ה) ה' אֲדֹנֵינוּ מָה קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? מָה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְּכְרֶנוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ (תהלים ח ה) אַדִּיר שָׁמְרְ בְּכָל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר הְּנָה הוֹדְךְ עַל הַשָּׁמִים (תהלים ח ב)! אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה וכו', שוב מה כתיב בה (יתרו כ יג) לא תַרצַח לא תַנאַף לא תַגנֹב, קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?

nervous types who are full of anxiety and OCD etc., when they make a slight effort to improve, they become much greater than all the: קדשׁ מֶּרֶחֶם holy-frombirth'niks.

It's The Negative Person Who Pushes Himself to Be Positive Who Gets Milage STORY

A 31-year-old Chasidishe bachur was still not

married. His father was going around all day worried "What's going to be with my bachur??" A Chasidishe "buchur" at that age! He's almost holding by the oldage-home! It's hopeless! It's over! I told the father "Speak positive about that 31-year-old bachur!" For the first time in his life, the father started saying "What a fine bachur! Everyone is running after him for a shidduch!" (...Bubba-Ma'aises). "And he's so sweet, and so good, and so Eidel" "He's just perfect for shidduchim" "And he's just the right age!" As soon as the father opened his mouth in a positive direction, the son actually started improving! Things were finally moving. They

even started *Redding* him shidduchim. The father kept doing this, and when his son

found out about this, he really liked it! "Hey, Tatty! You're finally saying good stuff about me!"

It changed him, and a few months later, he was a *Chosson*. I asked this father "Did your wife also follow my program?" "Oh no! My wife didn't need to; she's positive by nature!" "Oh, everything is going to be good!" She's one of "those". I'm the nervous guy.

We learn from here a great lesson. The wife, despite being positive for 31 years; this helped nothing, because she was born like that. Big Shpeil! But someone who by nature is negative, and he pushes himself (and he kept telling me "I wasn't even so positive! I was just trying, etc.) he gets milage on the spot!

The #1 Baal Bitachon Is the Person Who Keeps Aiming at Bitachon Despite Such a Difficult Nature

Yaakov is the true Baal Bitachon Davka because there is so much: לְמָה הֲרֵעֹתֶם fear and: לְמָה הֲרֵעֹתֶם לְבִּלּבּח tegativity. And "Yaakov" is a Lashon of Atzvus (depression) compared to "Yisroel" (Ohr

HaChaim¹¹), and look how many more times it says Yaakov. Yaakov is the #1 Baal

realize how his building up is real and alive, and it produces realities! Even dreams can come true. How important is every positive thought and happy word, and how respect can enhance and produce!

A person doesn't

¹¹ אור החיים (בתחלת פרשת ויחי) אלא שיש לנו לחקור זאת, במה יבחר ה' לזמנים יקרא לו "יעקב" ולזמנים "ישראל"? הן אמת כי בעדת ישראל מצינו שישתנה להם השם כפי מעשיהם, כשעושים רצונו של מקום בשם "ישראל" יכנה אותם, ולהיפך יקרא שמם "יעקב", וכן הוא רמוז בדבריהם (זוהר וישלח) וטעם זה לא יוצדק ביעקב כי ישר פעולתו בתמידות. אכן להיות שענף המושכל אשר נתעצם יעקב להשיגו שבאמצעותו בשם ישראל יתכנה היא בחינת קדושה עליונה, ותמצא כי המין המאושר ההיא ימאס לבחינת הדאגה והעצבון והשפלות כי ממקום השמחה והמנוחה והגדולה באה, והיה לאות בין עיניך יום שבת למנוחה אשר צוה ה' את בני ישראל, והוא לטעם נשמה יתירה, ולצד שממקום עליון באה יצו ה' להרחיק היגון והכעס ולקרא לשבת עונג, והן הדברים עצמם נאמרים ביעקב, בהשגתו שם עליון השם יגיד כי צוה ה' אתו את הנשמה העליונה, בעלת שם לשבת עונג, והן הדברים עצמם נאמרים ביעקב, בהשגתו שם עליון השם יגיד כי צוה ה' אתו את הנשמה העליונה, ובהעדר כן זה של ישראל, ומשכנה בו הוא כל זמן שאין שם עצבון, וענף הנגדי קצת לשמחה ולשלמות הקדושה והטהרה, ובהעדר כן וינפש, יוצאה ממנו כיציאת נשמה יתירה של יום שבת, ובאותו זמן לא יקרא לו ישראל כי בעלת השם הלכה לה ואינה, אז ויקרא שמו יעקב, ותשוב עוד הנשמה ההיא באמצעות הכנת והצעת המוכן כהשבת נשמה יתירה בכל שבת ושבת, באמצעות הכנת יום המקודש, ובזה תלך לבטח להשכיל טעם בכל מקום אשר בשם "יעקב" יתכנה הוא לסיבה אשר יארע שם דבר מבחינת העצב והיגוו

Bitachon because he kept aiming at Bitachon despite such a difficult nature. It says: וַתְּקְנֵּא Rochel was jealous of her sister; the same Rochel who gave everything away

to her sister, is great *Davka* because she had a strong nature of jealousy! When *Dovid* was *Nichshal* with *Bas-Sheva* he proved his potential for evil which he always kept away from. (*Yerushalmi*¹²).

When You Fall into a Nasty Midda Ra'ah This Proves Your Greatness

The next time you fall into a nasty Midda Ra'ah, don't get depressed. This is a proof of what a wicked potential you have, and it proves your greatness since you have to work so hard against your base tendencies. We are now Parshas Vayechi, and have just learned in 3 Parshivos, all about how sorry the Shevotim felt about Mechiras Yosef! The Torah wants us to admire those who try and have pain when they don't succeed! רַחַמַנַא לִיבַּא בַּעֵי Hashem the main thing is what's in your heart, and: לא עַלֵיךָ הַמִּלָאכָה לָגָמוֹר אבות ב טז You are responsible to get it all done!

The Type That Admits He's Wrong and Is Always Trying to Improve, He Is the Real *Melech*

BE MIS'CHAZEK AND BE MACHSHIV EVERY MINUTEST RATZON TOV Notice how *Yaakov* reprimands *Shimon* and *Levi* who stuck up for themselves and got in the "last word" with their father when they said: הַכְּזוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת אֲחוֹתֵנוּ לֹד לֹא "Can we allow

our sister to be Hefker?". And Yaakov gives Malchus to Yehuda, the "nebach" who admits that he's wrong (צְּדְקָה מְמֶנִי לַּח מֵּנָ she (Tamar) is right!) and he's always trying to improve. Surprise! Surprise! This is true Malchus, and Dovid who by nature was a notorious Admoni said: אַבָּדִי תָמִיד תַהלִים נֵא ה my sin is before me always. People worship only success, albeit in Torah and Avodas Hashem.

- "He's a Masmid
- a Lamdan
- a big Baal Tzedaka
- a famous Rosh Yeshiva
- a big *Tzadik*
- he knows everything".

The one who tries and has pain and lack of expertise or a bad nature, but keeps trying and trying and wanting and feeling bad about his mistakes and: חֲטָאִים sins, etc., should take a closer look at our holy *Torah*, and see how **our greatest people remain** *Kodesh Kodoshim* **despite their many**

mistakes and shortcomings. A loud and clear message: Just be an *Oved Hashem* (which is how the greatest person who ever lived is described: 'הַבָּד ה' *Moshe*, the *Eved Hashem*) and keep trying, and be a: לֵב M'vakesh (one who seeks)

Imagine someone who is always making mistakes, and saying the wrong things. No Kayana in Tefila, not enough learning Torah, and all kinds of Bain Adam La'chaveiro issues, like Kin'ah, Ta'ava, and Kavod all over the place! *Guess* what? You're exactly the man we're looking for!

¹² ירושלמי סנהדרין (פרק ב הלכה ג) אין נושאין לא אלמנתו ולא גרושתו של מלך. על שם (ש"ב כ ג) וַתִּּהְיֶינָה צְּרֵרוֹת עַד יוֹם מֶתָן אַלְמְנוּת חַיּוּת. ר' יודה בר פזי בשם ר' פזי בשם ר' יוחנן, **מלמד שהיה דוד מקלעתן ומקשטתן ומכניסן לפניו בכל יום**, מֻתָן אַלְמְנוּת חַיּוּת. ר' יודה בר פזי בשם ר' פזי בשם ר' יוחנן, מלמד שהיה לוי רבנין דקיסרין אמרין אסורות ממש היה, ואומר ליצרו הרע: תאבתה דבר האסור לך? חייך שאני מתאיבך דבר המותר לך! רבנין דקיסרין אמרין אסורות ממש היה, ומה כלי הדיוט שנשתמש בהן הדיוט אינו דין שיהא המלך אסור לשמש בהן.

Hashem. This is the truth itself, and is precious. So be Mis'chazek and be Machshiv every minutest Ratzon Tov.

ן שָׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם מט ב The *Avos* and *Shevotim* Were Heavily Involved in *Kibud Av V'em*

Notice the awe and reverence that the *Shevotim* had for their father. They demoted

Yehuda because of the pain that he caused Yaakov with Mechiras Yosef. (Rashi¹³). When they met Yosef (אַנִי יוֹסֵף מה ג l am Yosef) who had become the viceroy of Mitzrayim, yet all their discussions centered were around their father.

R' Eizik Sher (center, right) and R' Eliyahu Desler (center, left)

He was like a *Melech* to them, and they treasured every word he said when he benched them. When *Yaakov* met *Lavan* on

the way, *Rashi* remarks¹⁴ how *Yaakov* treated his sons like his brothers. The same father who was like a scary *Malach* is also like a *Heimishe* friend. וַיִּשֶׁב יַעֲלְב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו לִּז לִז אַר Yaakov settled in the land **where his father** lived, and: וַיִּשְׁבַע יַעֲלְב בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק לֹא נג Yaakov swore in the Fear **of his father**, *Yitzchok*. The *Avos* and *Shevotim* were

heavily involved in Kibud Av V'em all their lives. read some letters15 that R' Elivahu Desler Zatzal wrote to father, R' his Reuven, signing: בִּנְרָ וְעַבִּדָרָ כָּל הַיָּמִים (your son and servant forever) and much more His'batlus.

Avrohom Grodzensky *Zatzal* wrote a love letter to his mother¹⁶, reminding her how much he enjoyed sitting next to her on a

¹³ רש"י עה"פּ וַיְהִי בָּעֵת הַהָּוֹא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו (לח א) למה נסמכה פרשה זו לכאן והפסיק בפרשתו של יוסף, **ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם**. אמרו, אתה אמרת למכרו, אלו אמרת להשיבו היינו שומעים לך. ¹⁴ רש"י עה"פּ וַיּאֹמֵר יַעַלָּב לְאֶחָיו לְקָטוּ אֶבָנִים (לא מו) **לְאֶחָיו**. הם **בניו** שהיו לו אחים נגשים אליו לצרה ולמלחמה.

6

¹⁵ כתבי הסבא מקלם (דברי חכמה ומוסר חלק ב, של הוד גאון מאור הגולה סבא קדישא מרנא ורבנא רבי שמחה זיסל זיוו (ברוידא) זצוקללה"ה, וכתבי תלמידיו ממשיכי דרכו, מנהלי בית התלמוד תורה הגדול, בני ברק, שנת "גלה כבוד מלכותך עלינו" לפ"ק (תשנ"ב), עמ' תפה) ב"ה אור ליום ד' ח' למנחם אב תרצ"א, אל הוד הדרת כבוד אדוני אבי מו"ר עטרת ראשי ותפארתי, מדריכי ומאיר דרכי תמיד, יאריך השי"ת שנותיך בנעימים עד ביאת גואל צדק אכי"ר (ומסיים שם עמ' תפח) והנני בזה בנך ועבדך כל הימים, א"א. (ושם עמ' תקטו) ב"ה אור ליום ו' עש"ק פ' משפטים תרצ"א, אל הוד הדרת כבוד אדוני אבי מו"ר משפיע עלי שפעת טובה עד בלי די כמאז גם עתה כמקרוב כן מרחוק, שלו' לך עד העולם וכגמול ידך ישיב לך בעל הנמולות סלה. מכתבך הארוך והחביב עלי כ"כ הגיעני עוד בראשית השבוע, מה אומר ואדבר, אין מלים בפי לספר כו' (ומסיים שם) והנני בזה בנך ועבדך כל הימים, אלי' אליעזר. (ושם עמ' תקכב) ב"ה ו' עש"ק חוקת ובלק תרצ"א, אל הוד הדרת כבוד אדוני אבי מטיבי הטבות אין ספורות, עטרת ראשי ותפארתי שליט"א (ומסיים שם עמ' תקכה) והנני בזה בנך ועבדך כל הימים ומכיר רובי טובותיך, א"א.

¹⁶ מבית אברהם (הארות ושיחות מוסר, מאת הרב אברהם פנחס גרודזינסקי זצ"ל בלאמו"ר הרב ר' משה זצוק"ל מקדושי חברון תרפט, נדפס בירושלים תש"ס, ובעמ' פ' ואילך הדפיסו מכתבים ממרן הגאון ר' אברהם גרודז'ינסקי זצוק"ל. מכתב לאמא חברון תרפט, נדפס בירושלים תש"ס, ובעמ' פ' ואילך הדפיסו מכתבים ממרן הגאון ר' אברהם גרודז'ינסקי זצוק"ל. מכתב לאמא הסבתא ע"ה ולמשפחה אחרי שלש שנים לחזרתו מא"י, עמ' פה) בע"ה א' יום שיהפוך לנו לישועה ולנחמה, תרפ"ז. וואס מאכסט דוא ליבע מוטער לעבען. וויא גייט עס אין דיא הייסע זומער טעג עין אונזער הייליגע ארץ ישראל? איך דערמאן זיך היינט וואס עס איז גיווען אין דיא צייט מיט 3 יאהר צוריק. עס איז גיווען דוכט זיך ריכטיג וויא היינט. איך בין דאן אויף דיא שיף גיזעסין. איך האב גארניט דעם תענית געפילט, ערווארטענדיג צוא עררייכען מארגען אנקומען אין יפו, ניט קוקענדיג וואס דיא היצען זיינען גיווען אויסערגיווענליכא. אזא זון איז דאך אין חוץ לארץ נישאט. אבער זייענדיג איבערראשט פון דיא שמחה פון

bench and schmoozing together. It was full of

warmth and love. R' Yisroel Yaakov Lubchansky Zatzal was the Alter's son-in-law. He was Mashqiach in Baranovich, and a major Adam Gadol who was loved much and celebrated by everyone. When he was walking to Yeshiva, his mother had to keep away from the window of her house. She remarked that if her son noticed her, he would suspect that she may need him, and for all practical purposes he would forget that he is the *Mashqiach*,

R' Yisroel Yaakov

Lubchansky

R' Avrohom Grodzensky

and

he would spend the day with her instead!¹⁷ One of the great *Kelmer Baalei Mussar* had a picture of his father in his house. He was in awe of him and constantly involved in his

unending admiration of the picture. Although

he held an important position in *Yeshiva*, his life's dream was to travel to *Eretz Yisroel* and rejoin his father and spend his life serving him.

One year, I visited my parents 5 times, and I took a plane to L.A. where they lived. I told R' Scheinberg *Zatzal* that the 5th time, they'll think I'm crazy. Yet, he still urged me to go. "Tell them that you love them!" He, and another world-famous *Adam Gadol* were both in panic mode about how exciting and important it is to visit my

parents. The entire *Sefer Breishis* is loaded with *Kibud Av V'em*.

R' Chaim Pinchos Scheinberg

זוכה זיין צוא קומען אין דעם ארט וואס משה רבינו און אהרן הכהן האבען ניט זוכה גיווען, האט מען גאר ניט געוואוסט אז עס איז עפעם הייס. עס האט זיך דאן גיטראכט היינט דערמאנט זיך עס וויא פון א חלום א זיסען אלע אידען קומען אין ארץ ישראל, אפילו איך אויך, איין רבש"ע פעלט נאך זאל קומען וואלט שוין אלץ גוט גיווען. אזעלכע סארט מחשבות האבען דיא הייסע גרויסע זון אויך פערשטעלט. זייער אנגענעם איז גיווען דיא היצען, זייער גישמאק איז גיווען די קיהלע אוונטען ווען איך בין גיזעסן מיט דיר, ליעבע מוטער, לעבען, אויף דיא בערגל שטיינער....

(תרגום: מה שלומך אמא אהובה תחי'. איך עוברים הימים החמים בארה"ק ארץ ישראל? נזכר אני היום מה שהי' בזמן הזה לפני 3 שנים. נדמה לי שזה הי' בדיוק כמו היום. ישבתי אז על אנייה ולא הרגשתי כלום את הצום, בהתקוה להגיע מחר אל נמל יפו. אף שהחום היה יותר מהרגיל, הלא שמש כזו אין בחוץ לארץ. אבל בהיותי בהתרגשות מהשמחה שאני זוכה לבוא למקום שמשה רבינו ואהרן הכהן לא זכו, לא ידעתי שבכלל שורה חום חזק. חשבתי אז, היום זה נזכר כמו חלום מתוק, כל ישראל שמשה רבינו ואהרן הכהן לא זכו, לא ידעתי שבכלל שורה חום חזק. מבר הי' הכל טוב. מחשבות כאלו הסתירו גם את השמש באים לארץ ישראל, אפילו אני גם כן, רק הרבש"ע חסר שיבוא, אז כבר הי' הכל טוב. מחשבות כאלו הסתירו גם את השמש החמה ביותר. נעים מאד היו ימים החמים. מאוד נעים היו הערבים הקרים, כאשר ישבתי איתך, אמא האהובה, שתחיה, על הררי אבנים...).

¹⁷ נובהרדוק (תולדות חייו ומפעליו של מרן אדמו"ר הגאון החסיד רבי יוסף יוזל הורביץ זצוקללה"ה, דער אלטר פון נובהרדוק, ב"ב תשפב, עמ' 213) **במצוות כיבוד הורים דקדק רבי ישראל יעקב עד למאד**. בכל בוקר הזדרז לאחר תפילת שחרית לבית אמו כדי לשאול בשלומה. אמו אמרה לו מפתח הבית כי שלומה טוב ופטרתו מיד לשלום. מששאלוה שכנותיה מדוע אינה מקדמת פניו בתוך הבית, השיבה: בני הצדיק תאב לדבר מצוה, וכשאני מבקשת ממנו להכנס ולשבת, הוא רץ אל הכסא כדי לקיים מצות אמו, ואינו קם עד אשר אני מצווה עליו. מוטב אפוא לפוטרו אצל הדלת **ואל יבטל מעבודתו הקדושה**.

Bitachon Weekly פרשת ויחי תשפ"ו

Sometimes

doing tons more

Kíbud Av V'em

will give you

Gevaldige

Hatzlacha and

Yeshuos in your

life, and

sometímes your

very Kibud Av

V'em is ruining

you! Every case

can need a

totally opposite

reaction

(of course, only

with Sechel)

The Pesukim are loaded with Yosef's Kibud Av, and it says¹⁸ that when Yaakov was Niftar, Yosef kissed him. Notice how twice it

says¹⁹ that Hashem was with Yosef, and he was Zoche to special Siyata Dishmaya and was a major Mutzlach, even in the house of *Potiphar* and even in jail. And we find Yaakov Avinu being: משָתַחֵוה bowing to his son Yosef, who was major heavily involved in Kibud Av. Respecting your parents means Hakaras HaTov for your very existence. For good reason Chazal say²⁰: הוּקשׁוּ כָּבוֹדָם honoring parents is like honoring Hashem!

Most Of Us Need Much More Respect for Our Parents

A Hungarian Yid didn't want his son to be a Yeshiva boy, because he was afraid that with his son's superior Kishronos, he would end up at the "Mizrach" (front row), while his father would remain in the back of the Bais Medrash. The

much more respect for our parents. This has to be worked on, and with your whole heart. You have to always focus on their

> Maalos, and be Dan L'kaf Zechus again and again. If people would do this, it would make them super successful! And: למַעַן יַאַרכוּן יַמֵּיך *Arichu*s Yamim (long life) is just one Chelek of the lifetime of Hatzlacha coming to those who work on this. Eisav wasn't stupid!

Yet, there is a time and place for the opposite. Don't ask what I've told people in this area, and I was approved by Gedolei Yisroel. Often, living in the expectations of your parents can actually hurt you My friend's marriage was ruined, thanks to his His'batlus to his parents! You need a Rebbe to guide you. Many people remain tied to the "apron strings" of parents, when they should be making their own decisions, and perhaps even going a completely different Derech than their parents.

Chasam Sofer told him: "Aderaba, this is exactly what we all want!" Most of us need

ניַכָל יַעֲקֹב לְצַוּת אֶת בָּנָיו וַיַּאֵסף רַגִּלָיו אֶל הַמִּטָּה וַיָּגוַע וַיַּאָסֶף אֶל עַמַּיו. וַיִּפ**ּל יוֹסֶף עַל פְּנֵי אַבִּיו וַיַּבְּרָ עַלַיו וַיִּשָּק ל**וֹ. מט לג - נ

[ַ]נְיָהָי **ה' אֶת יוֹסֵף** וַיָּהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיָּהִי בְּבֶית אֱדֹנָיו הַמִּצְרִי (לט ב). **וַיָּהִי ה' אֶת יוֹסֵף** וַיַּט אֱלָיו חָסֵד וַיִּתַּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית יַּיּ הַסֹּהַר. (לט כא).

ספרא קדושים (פרשתא א, הלכה ד-ה) נאמר אָישׁ אָמוֹ וָאָבִיו תִּירָאוּ, ונאמר (ואתחנן ו יג) אֶת ה' אֱלֹקֵיךְ תִּירָא, הקיש מורא 20 אב ואם למורא המקום. נאמר (יתרו כ יב) כַּבֶּד אָת אָבִיךּ וְאָת אָמֶךּ, ונאמר (משלי ג ט) כַּבֶּד אָת ה' מָהוֹנַךּ, **הקיש כיבוד אב ואם לכיבוד המקום** (שכמו שאמר במקום אמר באב ואם, וההקש הוא מדאמרו בשניהם, שהיה לו לומר זה באב ומכל שכן המקום, אלא הכונה להקיש זה לזה. קרבן אהרן) וכו', **וכן בדין מפני ששלשתם שותפים בו** (וכן בדין שיוקשו כולן שהרי הם שותפים כדתנן שלשה שותפים באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו, אביו מזריע לובן, והאשה אודם, והקדוש ברוך הוא נופח בו נשמה.

ובגמ' קידושין (ל ב) תנו רבנן, נאמר (יתרו כ יב) כַּבַּד אֶת אָבִיךּ וְאֶת אִמֶּךּ, ונאמר (משלי ג ט) כַּבַּד אֶת ה' מֶהוֹנֵךּ, **השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום**. נאמר (קדושים יט ג) איש אמו ואביו תיראו. ונאמר (ואתחנן ו יג) את ה' אלקיר תירא ואתו תעבד. השוה הכתוב מוראת אב ואם למוראת המקום וכו' **וכן בדין ששלשתן שותפין בו** (וכן בדין - שיוקשו לכיבוד ומורא על הבן שהרי אף הן שותפין למקום בו. רש"י). תנו רבנן, שלשה שותפין הן באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו (מפרש בברייתא במסכת נדה, איש מזריע לובן שבו, אשה מזרעת אודם שבו, והקדוש ברוך הוא נופח בו נשמה מראה עין ושמיעת אוזן ודיבור. רש"י) בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני.

Many

Yungerleit

are totally

dependent

on their

wives'

decisions.

and they

aren't like a

"Gavra"

should be

If You Have Sechel You Can Get Along with a Control Freak

Sometimes it's a form of suicide. All kinds of people in your (life like your spouse, your parents, and more) can be controlling. Sometimes you can be too sensitive, and if you have *Sechel* you can get along with a control freak. I told someone to go along with all the *Avdus* (slavery) they were subjected

to, since they needed their parents' financial support.

If you play the game, you can work on your self-esteem, and privately build yourself up. Often, you need to look down at the control freak that you live with. You may need a sense of humor to privately laugh at the sick needs of this person. You need to be: מַחְנִיף (flatter) them, and keep raving and sending gifts and praises to this poor soul who thinks he (or she) owns the world. Don't try to change this person (usually). Let them go their merry

way. Be *Dan L'kaf Zechus*, and let them live out their lives like this.

L've seen many *Tzadikim* whose wives were

I've seen many *Tzadikim* whose wives were always shouting and sounding like they have to run the show, and the *Tzadik* just smiled along and even praised his "wonderful" wife (e.g., for her good food, etc.). Let her (or him) think she owns the world! What do you care? Have a sense of humor and laugh, and thank Hashem that you aren't as nutty as that person (we hope! – Nobody is *Patur* (free) from having their own *Middos Ra'os* to work on!)

Decide That "From Now on I'm Not a Sensitive Person"

Don't try to change this person! (Unless they are: רָאוּי capable of change). Just laugh throughout your life at that silly "monster" or

"witch", who nebach has to always be in charge. Always suspect that although you may be right, it's not as bad as you make it, and if you would decide that "from now on I'm not a sensitive person", you'd be able to bear what you considered "impossible"! The big Ovdim couldn't care less about the craziness of the people they had to live with. All they cared about was their own

Shleimus and Ka'as and Savlanus (tolerance) level.

Sometimes becoming a bigger *Masmid* and keeping away from a *Makom Nisayon* is the best *Eitza* (solution). R' Avigdor Miller *Zatzal* speaks about going to the post office with 10 boxes of chocolate, and saying: "This you send in January; the next in February", etc. Try to avoid confrontations, and love from the distance. Get involved in *Zikkui HaRabbim*. You may be "too married". **Live in a different productive world, instead of**

being a small person who has time for silly family politics. Be big and broadminded! Leave the confines of falling into petty politics, be *M'vater*, and get involved in a "higher" life!

When You Learn *Mussar* and Repeat the Truth, You Develop the Right *Hashkafos* Which Give Only *Simcha*

TRUE STORY

There is a world-famous, elite *Yeshiva* that everyone fights to get into. All the super classy *Metzuyanim* are *Zoche* to go there, and if you went there, it gives you a lifetime *Shtempel*. Its high status is great for shidduchim. You are the elite of *Klal Yisroel*. And what is my opinion of this place? I say that they deserve credit because they try. Everyone laughs when I say this.

The *Velt* doesn't praise a nebach who struggles the same way they speak about a top, top *Metzuyan* who knows everything. Because the *Velt* is full of *Sheker*, and the only thing that counts is *Kavod* and talent and *Kish'ron* and good *Mazal*. And that's why the *Velt* suffers, because: שָׁקֶר אֵין לוֹ רַגְלִיִם עִיין שבּת *Sheker* doesn't have any "feet" (i.e., footing). By the *Velt*, as soon as this elite group gets into trouble, or they get old, or do things wrong, or their *Mazal* turns bad; the *Velt* throws them in the garbage can and rejects them, and loses all respect.

There goes the bubble of *Sheker* air-bursting. "But he's such a *Tzadik* and/or *Gaon!*" i.e.,

you worship success and talent and good *Mazal*, not the truth; and by me, *Torah* is *Emes*. I would still respect them in their sorry state, and even more than before, because I live with *Chazal* who respect *Yissurim* and trying hard and: טוֹב פּעַם אַחַת בְּצַעַר מִמֵּאָה שֶׂלֹא better one *Mitzva* done with

Tza'ar. I even respect just plain desire to improve. Because: רַחַמַנָא לִיבַּא בַּעֵי by Hashem, the main thing is what's in your heart. Often, I respect my own desire and pain in Avodas Hashem even more than my Hatzlachos, which are a Matana HaShamayim and: לַאו דַוְקָא not necessarily does the person deserve much credit. Even the best of the frum Olam can be Shikor with their silly infatuation for Kavod which is Hevel Havalim. I like Penimiyus, like Yaakov who was: ישֶׁב אֹהָלִים כה כז concealed in the tent, not Chitzoniyus, like Eisav who loves glory and Kavod and making impressions. The Ish Sa'deh is busy with the outside! P.S. When you learn Mussar and repeat the truth, you develop the right Hashkafos which give only Simcha.

NOVARDOK

Novardok Mussar

STOP BEING AFRAID!

Once, the *Alter* of *Novardok*, Reb Yosef Horowitz *Zatzal* lost a top fund-raiser, and he couldn't sleep all night, since he was worried how his *Yeshiva* will manage without this person. The next night he couldn't sleep all over again, because he realized that he sinned by not having *Bitachon*.

A *Tzadik* once spent a night sleeping in a forest full of dangerous wild animals. When

asked why he wasn't afraid, he said that he was embarrassed to show fear from these animals, when he should be having more fear and trust in Hashem.

A person who has experienced miracles in his past is expected to constantly remember them, in order to continue having *Bitachon*

when he is faced with more difficult *Nisyonos*. Not remembering the past *Nissim* causes fear for the future, and this fear is a sin, which can cause the situation to become worse, *Chas V'shalom*.

Somebody told me a story about R' Gershon who once flew from France to Toronto without a passport. He flew with *Bitachon!* When he arrived, they didn't know what to do with him. You can get into plenty of trouble for something like this, like being sent back overseas or worse. But Hashem helped him. The authorities merely asked if he knew people in Toronto, and these people came by testifying in his favor. This *Hanhaga* is not recommended for everyone, but people who are out to work on their *Bitachon* to prove there is a *Borei Olam*, do these things.

Novardokers
are trained
to laugh at
the world
and at Tevah

To hear a clear recording of Rabbi Mandel's shiurim, call by dialing:

USA 718 298 2077 / UK 0330-1170305 / Israel 072-398-2980 / Canada 647-797-0056

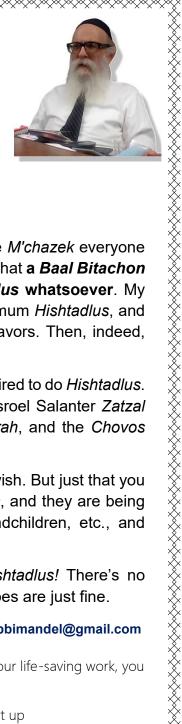
Here are the ID numbers for last week's Shiurim

When the menu starts, press 9 and the Shiur ID right away or 1# for speakers and 30# for all shiurim

Parshas Va'yigash - Chanukah 5786

Shiur ID	Duration	Language
416177	6:50	English
416179	4:37	English
416553	44:21	English
416180	9:20	English
416554	5:43	English
416555	4:43	English
417496	35:58	English
416556	6:16	English

Questions To Rabbi Mandel

Is A Person Required to Do Hishtadlus?

Question: (translation from below¹) *Yasher Koach* for everything you do to be *M'chazek* everyone in having *Bitachon* in Hashem. The *Rav* quoted the *Madregas HaAdam* saying that **a Baal Bitachon** who trusts in Hashem obtains all his needs without doing any *Hishtadlus* whatsoever. My question is that I heard from my *Rav* that a person is obligated to do his maximum *Hishtadlus*, and only then is he allowed to have *Bitachon* in Hashem to help him in his endeavors. Then, indeed, Hashem will help him. Can you please clarify this *Sugya* for me?

Answer: There are two *Shitos*. The *Chovos Halvavos* says that a person is required to do *Hishtadlus*. The *Ramban* though, says: How can a *Yarei Hashem* do *Hishtadlus*?? R' Yisroel Salanter *Zatzal* said that both *D'rachim* are true. The *Derech* of the *Ramban* is for *Bnei Torah*, and the *Chovos Halvavos* is for *Ehrliche Baalei Battim*.

Your *Rav* is going with the *Chovos Halvavos*. That's perfectly fine! Do as you wish. But just that you should know, *Kollel Yungerleit* all over the world are not doing any *Hishtadlus*, and they are being *Matzliach!* They are raising large families, making *Chasuna's*, having grandchildren, etc., and everything is working out fine... without doing ANY *Hishtadlus!* It's a fact!

If you are the *Ehrliche Baalei Batish* type, they are good Jews; so do *Hishtadlus!* There's no contradiction here. It's just two different *Shitos*. אֵלוּ נָאֵלוּ דָבְרֵי אֱלֹּהְים חַיִּים חַיִּים Both types are just fine.

You can submit your questions to Rabbi Mandel by emailing them to questionsforrabbimandel@gmail.com

To subscribe to the weekly, email weeklybitachon@gmail.com

If you feel that this booklet has enriched your life and you would like to help us continue our life-saving work, you can make a contribution via Zelle to weeklybitachon@gmail.com

This is not a tax-deductible account. We are in the process of setting it up

¹ **שאלה:** יישר כח על כל פועלך בעניין הביטחון בה'. הרב כתב בשם מדרגת האדם שהעולם הזה דומה לאכסניה נאה. היושב בנימוס ומצפה, שמשי האכסניה מביאים לו את סעודתו אל שולחנו, ואילו הבהול הנחפז אל המטבח לקבל את מנתו, הרי עונשו בצידו, שעליו להשתדל ולטפל בעצמו. כן בעולמינו, **בעל הביטחון שסמוך ליבו בה' משיג את צרכיו ללא עמל ויגיעה**, ואילו הרודף המרבה בהשתדלות להשיג צרכיו, הרי עונשו שהוא עמל ויגע כל ימיו.

השאלה שלי, לפי מה שאני לומדת מתלמידי חכמים, על האדם להשתדל ולעשות כפי יכולתו, וכפי השתדלותו למטה- פותחים ומסייעים לו מלמעלה. האדם אמנם חייב לפעול ולעשות על פי הנתונים שלו (למשל הכלכליים) ולבטוח בה' שייסיעו.

אשמח מאוד לקבל תשובת הרב, תשובה מדויקת. תודה רבה וחנוכה מלא אור וישועות

תשובה: לפי הסבא מנובהרדוק, הוא מביא ר' ישראל סלנטר, שאמר שיש ב' שיטות. שיטת הרמב"ן הוא שלא לעשות השתדלות ("מה לרופא בבית עובדי ה" (רמב"ן פרשת בחוקתי). וגם בפרנסה. זהו שיטת הרמב"ן. הרמב"ן הוא בשביל בני תורה. החובות הלבבות שאומר כן לעשות השתדלות, זה בשביל בעלי בתים ירא שמים.

הרביים שלך, הולכים כפי החובות הלבבות. בסדר גמור! תלכי איך שאת רוצה. אבל כדאי לדעת שבעולמנו עשכיו בכל תפוצות ישראל, הבני תורה כמעט לא עושים כלום, ומצליחים! יש להם נכדים, וחתונות, משפחות מרובות ילדים, והכל מסתדר בלי השתדלות, זה מציאות! תראי מה המצב, זה נפוץ בכל העולם ככה. בליקווד, בבני ברק, בכל העולם ככה. הם עושים ככה. אם את מהבעלי-בטיש ירא שים מים, הם יהודים טובים. אז תלכי עם השתדלות! יש שתי שיטות. גמרנו. אין בעיות פה. אלו ואלו דברי אלקים חיים.